

Tlačová správa

Luxemburg 5. júna 2020

Biodiverzita poľnohospodárskej pôdy naďalej klesá napriek konkrétnym opatreniam SPP, konštatujú audítori

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov (EDA) spoločná poľnohospodárska politika (SPP) nebola účinná v zastavení desiatky rokov trvajúceho poklesu biodiverzity a intenzívne poľnohospodárstvo zostáva hlavnou príčinou straty biodiverzity. Audítori zistili rozdiely medzi stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 a tým, ako koordinuje SPP. Okrem toho Komisia nesleduje spoľahlivo výdavky z SPP na biodiverzitu a financovanie v rámci SPP má na ňu zväčša malý pozitívny vplyv. Niektoré režimy SPP majú väčší potenciál zlepšiť biodiverzitu, ale Komisia a členské štáty uprednostňujú možnosti s malým vplyvom.

V Európe počet a rôznorodosť živočíšnych druhov na poľnohospodárskej pôde v priebehu rokov klesajú. Od roku 1990 klesli populácie vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde a lúčnych motýľov – ktoré sú dobrým ukazovateľom zmien – o viac než 30 %. Intenzívne poľnohospodárstvo viedlo k poklesu bohatstva a rozmanitosti prirodzenej vegetácie a následne aj k úbytku zvierat a zostáva hlavnou príčinou straty biodiverzity.

V roku 2011 Komisia schválila stratégiu na zastavenie straty biodiverzity do roku 2020. Zaviazala sa zvýšiť príspevok poľnohospodárstva a lesného hospodárstva k zachovaniu a posilneniu biodiverzity a jej cieľom bolo zaznamenať „merateľné zlepšenie“ stavu ochrany druhov a biotopov ovplyvnených poľnohospodárstvom. Audítori posúdili či, SPP pomohla lepšie zachovať biodiverzitu poľnohospodárskej pôdy a ako EÚ dosahovala svoje ciele tak, že navštívili Cyprus, Nemecko, Írsko, Poľsko a Rumunsko.

„SPP zatiaľ nedostatočne zabránila poklesu biodiverzity poľnohospodárskej pôdy, čo je hlavná hrozba pre poľnohospodárstvo aj životné prostredie“, povedal Viorel Ștefan, člen EDA zodpovedný za túto správu. „Návrh SPP po roku 2020 a stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030 majú za cieľ, aby SPP lepšie reagovala na výzvy, ako je strata biodiverzity, zmena klímy či generičná obnova, pričom sa naďalej budú podporovať európski poľnohospodári v záujme udržateľného a konkurencieschopného poľnohospodárskeho sektora.“

Audítori zistili, že v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 neboli stanovené merateľné ciele pre poľnohospodárstvo, čo sťažuje posúdenie pokroku a výkonnosti opatrení financovaných EÚ.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Okrem toho bola slabá koordinácia medzi politikami EÚ a stratégiami týkajúcimi sa biodiverzity, čo napríklad viedlo k zlyhaniu riešiť pokles genetickej rôznorodosti – časti biodiverzity.

Priame platby poľnohospodárom v rámci SPP tvoria približne 70 % celkových výdavkov EÚ na poľnohospodárstvo, ale Komisia nesleduje výdavky z SPP na biodiverzitu spoľahlivo, pretože nadhodnocuje príspevok niektorých opatrení k biodiverzite. Ich vplyv na biodiverzitu poľnohospodárskej pôdy je navyše obmedzený alebo neznámy. Hoci niektoré požiadavky na priame platby, najmä ekologizácia a krížové plnenie, majú potenciál zlepšiť biodiverzitu, Komisia a členské štáty uprednostňujú možnosti s malým vplyvom, ako sú napríklad medziplodiny alebo plodiny viažuce dusík. Audítori tiež zistili, že systém sankcií krížového plnenia nemá jasný vplyv na biodiverzitu poľnohospodárskej pôdy a potenciál ekologizácie zlepšiť biodiverzitu nie je dostatočne rozvinutý.

Programy rozvoja vidieka majú väčší potenciál z hľadiska biodiverzity ako priame platby, najmä tie, ktoré podporujú poľnohospodárske postupy šetrné k životnému prostrediu, ktoré presahujú rámec príslušných právnych povinností. Členské štáty však pomerne zriedka využívajú opatrenia s veľkým vplyvom, ako sú systémy založené na výsledkoch, na rozdiel od menej náročných a menej prínosných („svetlozelených“) opatrení, ktoré sú medzi poľnohospodármi obľúbenejšie.

Audítori odporúčajú Komisii lepšie koordinovať stratégiu v oblasti biodiverzity do roku 2030, posilniť príspevok priamych platieb a rozvoja vidieka k biodiverzite poľnohospodárskej pôdy, presnejšie sledovať rozpočtové výdavky a vypracovať spoľahlivé ukazovatele na posúdenie vplyvu SPP.

Poznámky pre redaktorov

Biodiverzita poľnohospodárskej pôdy sa týka voľne žijúcich zvierat (t. j. nie dobytku), napr. malých cicavcov, vtáctva a hmyzu, prirodzenej vegetácie v trávnych porastoch, ornej pôdy a trvalých plodín a podzemného života.

Úloha EÚ pri ochrane biodiverzity je kľúčová, pretože stanovuje environmentálne normy a spolufinancuje väčšinu poľnohospodárskych výdavkov členských štátov. V období 2014 – 2020 Komisia plánuje vynaložiť 86 mld. EUR (približne 8 % dlhodobého rozpočtu EÚ) na biodiverzitu, vrátane 66 mld. EUR v rámci SPP. EÚ aj členské štáty podpísali Dohovor OSN o biologickej diverzite v 90-tych rokoch a v roku 2010 sa zaviazali k cieľom z Aiči do roku 2020. V januári 2020 Svetové ekonomické fórum klasifikovalo stratu biodiverzity ako jednu z piatich najväčších hrozieb, ktorým svet čelí, pokiaľ ide o pravdepodobnosť aj vplyv. V máji 2020 Komisia uverejnila svoju stratégiu v oblasti biodiverzity do roku 2030.

EDA uverejňuje osobitnú správu č. 13/2020 Biodiverzita poľnohospodárskej pôdy: príspevok SPP nezastavil pokles na svetový deň životného prostredia, v rámci ktorého sa tiež oslavuje biodiverzita. Správa je k dispozícii na jeho webovom sídle (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ. EDA už uverejnil správy o pesticídoch, sústave Natura 2000 a ekologizácii v rámci SPP. Biodiverzite sa tiež bude venovať v nasledujúcom vydaní svojho časopisu a onedlho vydá správu o opeľovačoch.

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou: Damijan Fišer

E-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu Tel.: (+352) 4398 510 / Mobil: (+352) 621 55 22 24

Opatrenia prijaté EDA v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19

Európsky dvor audítorov (EDA) podnikol potrebné kroky na to, aby bol i počas pandémie ochorenia COVID-19 naďalej schopný poskytovať účinnú verejnú audítorskú službu v EÚ a včas predkladať

audítorské správy, stanoviská a podkladové dokumenty k auditu do takej miery, v akej je to v týchto náročných časoch možné. Súčasne by sme radi vyjadrili vďaku všetkým, ktorí svojou prácou zachraňujú životy a bojujú proti pandémie v Luxembursku, EÚ a na celom svete. Sme tiež odhodlaní podporovať politiku luxemburskej vlády v oblasti ochrany verejného zdravia. Zmierňujeme účinky pretrvávajúcej zdravotnej krízy na našich zamestnancov a prijali sme preventívne opatrenia, aby sme v najväčšej možnej miere obmedzili riziko pre nich a ich rodiny.